

Ulusal işletim sistemimiz Pardus'un eğitim sistemimizde yaygınlaştırılması üzerine bir öneri

Metin Zontul *

Özet

Pardus, açık kaynak kodlu olarak dağıtılan Linux işletim sisteminin çekirdeği kullanılarak geliştirilen ulusal işletim sistemimizdir. Almanya ve Çin gibi bir çok ülke kendi ulusal işletim sistemlerini geliştirmişlerdir. Bu ülkelerde, ulusal güvenlik açısından özellikle devlet kurumlarında bu işletim sistemlerini kullanmaktadırlar.

Ulusal işletim sistemimiz Pardus ne yazık ki ülkemizde yaygın olarak kullanılmamaktadır. Bu işletim sisteminin yaygınlaşması için ilk öğretimden yüksek öğretime kadar bütün ders müfredatlarına girmesi sağlanmalıdır. Okulda ve evde kullanılan Pardus, iş hayatında da Pardus'un kullanılması demektir. Pardus üzerinde çalışan yazılımların devlet tarafından teşviki ile de Pardus'un yaygınlaşması sağlanmış olacaktır.

Pardus'un yaygınlaşması ile ulusal işletim sistemimiz bilimsel arenadan çıkıp toplum ile buluşmuş olacaktır. Böylece, hem milli ekonomiye katkıda bulunulmuş olacak hem de ulusal işletimimiz hak ettiği değer kavuşmuş olacaktır.

Anahtar kelimeler: *Pardus, Linux, özgür yazılım.*

* Yrd.Doç. Dr. Metin ZONTUL İstanbul Aydın Üniversitesi Yazılım Mühendisliği,
e-mail: metinzontul@aydin.edu.tr

A suggestion on making our national operating System PARDUS become widespread in our education system

Abstract

Pardus is our national operating system developed by using Linux kernel distributed in free source format. Many countries such as Germany and China have developed their own operating systems. In these countries, these operating systems have been used for many years in especially government institutions for safety.

Unfortunately, our national operating system Pardus has not been used commonly in our country. In order to make Pardus become widespread, the curriculum of all schools from primary education to university education must be adjusted according to Pardus. As we use Pardus in both school and home, it will be used in business. By government encouragement of the software developed for Pardus, Pardus will become widespread in all areas.

As Pardus becomes more common, it will meet society by revealing from scientific area. Thus, it will be possible to make some contribution to national economy and to give the real value to our national operating system.

Key words: Pardus, Linux, free software.

Giriş

Pardus, TÜBİTAK-UEKAE (Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü) bünyesinde yürütülen bir işletim sistemi geliştirme projesidir. Pardus açık kaynak kodlu ve GPL (GNU Genel Kamu Lisansı) ile dağıtılan bir özgür yazılımdır. Özgür yazılımlar kullanıcılarına diledikleri gibi çalıştırma, çoğaltma, inceleme ve değiştirme, ve yeniden dağıtma özgürlüklerini koşulsuz olarak verirler. Bu özgürlükler sayesinde kapalı kodlu ve sahipli yazılımlara göre daha fazla güvenlik, esneklik ve tasarruf sağlarlar (URL1).

Pardus, açık kaynak kodlu olarak dağıtılan Linux işletim sisteminin çekirdeği kullanılarak geliştirilen ulusal işletim sistemimizdir. Benzer şekilde geliştirilen başka Türkçe Linux versiyonları da mevcuttur: Gelecek Linux, Turkuaz, İstanbulLX, Boreas, TurkixPratix Linux, Teknowall, Truva Linux. Ancak, bunlardan sadece Pardus devlet tarafından desteklenmektedir (URL2). Bu açıdan, sadece Pardus'un üzerinde durulacaktır.

Ulusal işletim sistemi kavramı dünya üzerinde çok yaygın olan bir uygulamadır. Örneğin, Almanya ve Çin de kendi Linux versiyonlarını geliştirmişlerdir. Bu ülkelerde, özellikle güvenliğin çok önemli olduğu devlet kurumlarında kendi işletim sistemlerini kullanmaktadırlar. Bir Amerikan firması olan Microsoft tarafından geliştirilen Windows işletim sistemi dünya çapında kullanılmaktadır. Ancak, Microsoft firmasına duyulan bir güvensizlik söz konusudur. Windows işletim sistemlerinin ağ üzerinden merkeze bilgi verdikleri bilinmektedir. Bu şekilde,

ulusal bilgilere dışarıdan ulaşıldığı konusunda şüpheler mevcuttur (URL3). Olaya bu açıdan bakıldığında bile ulusal bir işletim sisteminin ne kadar önemli olduğu açıktır.

Bilindiği üzere, dünya üzerinde bir Microsoft tekeli oluşmaya başlamıştır. Bütün bilgisayarlara Windows lisansı ve diğer Microsoft ürünlerinin lisanslarını satın almak zorunlu hale gelmiştir. Halbuki, Microsoft ürünlerinin yerine kullanılabilir açık kaynak kodlu özgür yazılımlar mevcuttur. Windows yerine Pardus, Microsoft Ofis yerine ise Open Office kullanmak bir çözüm olabilir. Ayrıca, Microsoft ürünleri gittikçe daha fazla özelliklere sahip bilgisayar donanımlarını gerekli kılmaktadır. Linux yazılımları en düşük özelliklere sahip bilgisayarlarda bile çalışabilmektedir.

Ücretsiz kullanabileceğimiz yazılımlar varken niçin gittikçe Microsoft'a bağımlı hale geliyoruz? Bunun birkaç sebebi vardır. Birincisi, piyasada Microsoft ürünlerinin şifresi kırılmış sürümlerine kolaylıkla ulaşılabilmektedir. İnsanlarımız, öncelikle bu şifresi kırılmış ürünleri kullanmaya başlamakta ve daha sonra ise çalıştıkları ticari işletmelere bu ürünlerin orijinal versiyonlarını satın almaktadırlar. Adeta bu şifresi kırık yazılımların kullanılmasına Microsoft tarafından göz yumulmaktadır. Microsoft ürünleri kullanma alışkanlığı oluştuktan sonra da bir daha geriye dönmek mümkün olamamaktadır.

Microsoft ürünlerinin yaygın olması piyasadaki en kaliteli ürün olmalarından değildir. Gerek pazarlama stratejileri ve gerekse kullanım kolaylığı başlıca sebeplerdir. Ayrıca, Windows üzerinde geliştirilen yazılımların sayısının çok olması da önemli bir sebeptir. Pardus, Windows işletim sistemine göre daha sağlam bir alt yapıya sahiptir ama Türkiye'deki en yaygın işletim sistemi değildir. Pardus'un yaygınlaştırılması için eğitim politikamızı gözden geçirmek zorundayız. Okullarımızda, evlerimizde ve iş yerlerimizde Pardus'un kullanılması teşvik edilmelidir. Ayrıca, ülkemizde geliştirilen yazılımların Pardus'a kaydırılması hükümet tarafından desteklenmelidir. Bu şekilde, hem milyonlarca dolar ülkemizde kalacak hem de güvenli bir işletim sistemi kullanmak suretiyle ulusal güvenliğimizi sağlamış olacağız.

Eğitim sistemimizde Pardus'un yaygınlaştırılması

İlk öğretim, orta öğretim ve yüksek öğretimde yaygın olarak Microsoft Windows işletim sistemi kullanılmaktadır. Bu okullarda ya şifresi kırılmış Microsoft ürünleri ya da çok düşük fiyatla Microsoft tarafından sağlanan lisanslı yazılımlar kullanılmaktadır. Eğitim sistemimizde Microsoft ürünlerinin kullanılması Microsoft tarafından açıkça desteklenmektedir. Ekim 2005'de Microsoft başkanı Bill Gates ülkemizi ziyaret etmiş ve Başbakan Tayip Erdoğan ile bizzat görüşmüştür. Okullarımıza Windows lisanslarının çok ucuz bir fiyattan verilmesi üzerine bir anlaşma yapıldı. Bu olay, Microsoft'un eğitim kurumlarından para kazanmaktan başka stratejileri olduğunu göstermektedir.

Microsoft'un pazarlama stratejilerinin yanı sıra, Windows konusunda bilgi birikiminin fazla olması ve kullanıcı arabiriminin kolaylığı bu kullanımı daha da artırmaktadır. Okulda Windows kullanan öğrencinin evdeki makinesinde de Windows olacaktır. Windows kullanmaya alışan biri çalıştığı kurumlarda da Windows kullanmak isteyecektir. Piyasadaki yazılım firmaları da en çok yaygın olan işletim sistemi üzerinde yazılım geliştirmeyi tercih edeceklerdir. Elbette ki,

Ulusal işletim sistemimiz Pardus'un eğitim sistemimizde yaygınlaştırılması üzerine bir öneri

üniversitelerimiz de bilgisayar bölümlerindeki eğitim müfredatlarına Microsoft eğitimlerini eklemek zorundadırlar. Bu olay zincirleme bir şekilde devam eder gider.

Yukarıda bahsedilen zinciri şimdi Pardus açısından ele alalım. İlk ve orta öğretim okullarında Pardus'un kullanılması zorunlu hale getirildiğini düşünelim. Okulda Pardus kullanan bir öğrenci evindeki makinesine de Pardus kurmak zorundadır. En azından, bilgisayar sabit diskinin bir bölümünde Windows diğer bölümünde ise Pardus olacaktır. Pardus kullanmaya alışan bir kullanıcı çalıştığı yerlerde de Pardus kullanmak isteyecektir. Piyasadaki yazılım firmaları yazılımlarını Pardus'a taşımaya başlayacaklardır. Hükümet, Pardus üzerinde yazılım geliştiren firmalara vergi kolaylığı ve kredi teşviki sağladığını düşünelim. Üniversitelerde bu duruma kayıtsız kalamayacak ve ders müfredatlarında Pardus ve açık kaynak kodlu yazılımlara ağırlık vermeye başlayacaklardır.

Pardus'un eğitimde yaygınlaştırılması demek ülkemizde yaygınlaştırılması demektir. Bu açıdan milli eğitim bakanlığı, maliye bakanlığı, sanayi ve ticaret bakanlığı, TÜBİTAK ve YÖK'ün organize çalışması zorunludur. Ama işin başlangıcı ilk ve orta öğretimdir. Pardus'un yaygınlaştırılması için 5 ve 10 yıllık planlar yapılmalıdır. Bir anda Windows'tan vazgeçmek kolay olmayacaktır. Windows'un sağladığı kolaylıklar Pardus'a da kazandırılmalıdır. Windows üzerinde yaygınca kullanılan yazılımların Pardus üzerindeki karşılıkları belirlenmelidir. Tablo 1'de Windows yazılımlarının Pardus karşılıkları görülmektedir (URL4). Okullarda bu yazılımların eğitiminin verilmesi sağlanmalıdır. Okullarda ve üniversitelerde Pardus grupları oluşturulmalı ve bu gruplar desteklenmelidir. Aksi takdirde, başarıya ulaşılamaz.

Sistem Araçları		
Açıklama	Windows	Pardus
Dosya Yöneticisi	<ul style="list-style-type: none">• Internet Explorer	<ul style="list-style-type: none">• <u>Konqueror</u>
Program yükleme / kaldırma	<ul style="list-style-type: none">• Program Ekle Kaldır	<ul style="list-style-type: none">• <u>Paket Yöneticisi</u>
Sistem Yönetimi	<ul style="list-style-type: none">• Denetim Masası	<ul style="list-style-type: none">• <u>TASMA</u>
Çalışan görevlerin bilgisi	<ul style="list-style-type: none">• Görev Yöneticisi	<ul style="list-style-type: none">• <u>KDE Sistem İzleyici</u>
İnternet Uygulamaları		
Açıklama	Windows	Pardus
Gezinti Araçları	<ul style="list-style-type: none">• Internet Explorer	<ul style="list-style-type: none">• <u>Mozilla Firefox</u>• <u>Konqueror</u>• <u>Opera</u>
E-Posta İstemcisi	<ul style="list-style-type: none">• Outlook Express	<ul style="list-style-type: none">• <u>Mozilla Thunderbird</u>• <u>KMail</u>

Haber Okuma Araçları	<ul style="list-style-type: none"> • Outlook Express • Free Agent 	<ul style="list-style-type: none"> • Mozilla Thunderbird • Knode
Sohbet - İletişim Araçları	<ul style="list-style-type: none"> • MIRC • MSN • Miranda • Skype 	<ul style="list-style-type: none"> • Konversation • Kopete • Amsn • Pidgin • KMess • Skype
İndirme Yöneticileri	<ul style="list-style-type: none"> • FlashGet • Getright • DAP 	<ul style="list-style-type: none"> • Kget • Wget • aria2 • wxdfast • d4x
Ofis Uygulamaları		
Açıklama	Windows	Pardus
Ofis Paketleri	<ul style="list-style-type: none"> • MS Office 	<ul style="list-style-type: none"> • OpenOffice.org • KOffice • AbiWord (Kelime İşlemci)
PDF görüntüleme	<ul style="list-style-type: none"> • Adobe Acrobat Reader 	<ul style="list-style-type: none"> • KPDF • Ghostview
Belge Tarama	<ul style="list-style-type: none"> • Abbyy Fine Reader 	<ul style="list-style-type: none"> • Kooka • Xsane
Çoklu Ortam Uygulamaları		
Açıklama	Windows	Pardus
Video Uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> • Windows Media Player • BSplayer 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaffeine • KMPlayer • MPlayer • VLC
Video Düzenleme	<ul style="list-style-type: none"> • Windows Movie Maker 	<ul style="list-style-type: none"> • Kdenlive • Avidemux
Ses Uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> • Winamp 	<ul style="list-style-type: none"> • Amarok • Audacious

Ulusal işletim sistemimiz Pardus'un eğitim sistemimizde yaygınlaştırılması üzerine bir öneri

	<ul style="list-style-type: none">• Windows Media Player	<ul style="list-style-type: none">• <u>JuK</u>
CD-DVD Yazma Uygulamaları	<ul style="list-style-type: none">• Nero• Roxio Easy CD Creator	<ul style="list-style-type: none">• <u>K3b</u>• <u>NeroLinux</u>
Grafik Uygulamaları		
Açıklama	Windows	Pardus
Grafik Düzenleme	<ul style="list-style-type: none">• Paint• Adobe Photoshop	<ul style="list-style-type: none">• <u>KolourPaint</u>• <u>GIMP</u>

Tablo 1. Windows Yazılımlarının Pardus Karşılıkları

Sonuç

Ulusal işletim sistemimiz Pardus ne yazık ki gerek Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gerekse ulusumuzdan gerekli desteği alamamaktadır. TÜBİTAK tarafından geliştirilen bu işletim sistemi öncelikle devlet kurumları tarafından kullanılmalıdır. Ulusal güvenlik açısından önem arz eden bu durum emniyet teşkilatı, Milli Savunma Bakanlığı gibi kurumlarımızda Microsoft tabanlı ürünlerin acilen Pardus ve Pardus üzerinde çalışan yazılımlarla yer değiştirmesi sağlanmalıdır.

Pardus'un yaygınlaştırılmasının yegane yolu Milli Eğitim Bakanlığı'ndan geçmektedir. İlköğretimden üniversiteye kadar bütün okullardaki ders programları gözden geçirilmeli ve Pardus'a göre uyarlanmalıdır. Eğitim hayatında Pardus yaygınlaştıkça piyasada da Pardus kullanılmaya başlanacaktır. Bu şekilde, Pardus üzerinde çalışan ticari yazılımların ortaya çıkması ile Pardus güç kazanacaktır.

Yukarıda belirtilen hususlar uygulanmadığı sürece Pardus bilimsel bir araştırma projesinden öteye gidemez. Almanya ve Çin gibi ülkelerin uyguladıkları ulusal Linux yaygınlaştırma projeleri dikkatle incelenmeli ve edinilen tecrübeler ülkemizde Pardus için uygulanmalıdır.

Kaynakça

<http://www.pardus.org.tr/nedir.html>

<http://ftp.linux.org.tr/pub/Tez-Makale/Gozukeles-Thesis.pdf>

<http://www.milliyet.com.tr/2005/02/18/son/sonsiy03.html>

http://dijimecmua.com/ozgurluk-icin/97/index/66676_pardus-a-goc-windows-taki-temel-uygulamalarin-pardus-karsiliklari/